

Коли Євгена Михайловича БАРАНА — літературознавця і критика з Івано-Франківська — називають «українським Белінським», то мають на увазі всеохопність його погляду на літературний процес. Власне — гостроту критичного зору. Хоча, можливо, доречніше б мовити про ближчу традицію того господаровитого поцінування книжок та публікацій, яку заклав для української преси Іван ФРАНКО. Так чи інак, усі три книжки наших дебютантів, видані минулоріч в «УНІВЕРСУМ—Вінниця» коштом ВНТУ, удостоїлися прихильної, подекуди й захопленої оцінки Євгена Михайловича. Що відразу робить їх примітними фактами молоді літератури

У статті Є. Барана, складеній фактично з трьох окремих рецензій, найбільше пощастило Оксани Барбак. Про її книжку та (на основі книжки) про її авторську своєрідність він висловлюється майже всуціль афористично. Що й дає нам відвагу у цій, обмеженій газетною площею, публікації обмежитися розкішним цитуванням:

«Я був здивований нежіночим мисленням Оксани Барбак (так ніби я знаю, яке воно, те жіноче мислення). Це такий гострий, критичний/самокритичний, логічний, драматичний погляд на/у світ. Але поетична збірка Оксани Барбак привертає увагу не тільки гострою актуалізацією суспільних і особистісних проблем нашого (і вічного) сьогодення. Також маємо надзвичайну вимогливість стилістичну, тонке чуття мовне (мови), своєрідну і вдалу моно-стилістичну гру-імпровізацію...

Світ Оксани Барбак має відтінок трагічного. Внутрішня експресія, біль, прихована образа нас себе, що не в змозі змінити реального стану речей, прориви надії, принаймні, бажання надії, — на рівні інтонаційному все це наближує поетичні рядки Оксани Барбак до рівня сакрального відчитання світу...

Я не знаю, як складеться літературна доля Оксани Барбак. Але сьогодні я їй вдячний за той естетичний і етичний прорив/протест (світоглядний, мовний), який унеможлиблює ігнорування людського буття в його екзистенційному і національному виявах. Принаймні, поетеса свідомо чи несвідомо виповнює трагедію буття людського оптимістичними акордами, — хто захоче, той має шанс врятуватися, себто, залишитися Людиною: «... тендітні білі фіалки // сумно посміхаються // справжній весні // і жмурають свої великі очі // в яких прочитає правду // лише той // хто вийде метеликом // на наступній зупинці». Така світоглядна позиція у світі, де перестали зва-

жати на правила гри, є серйозною заявкою на канонізацію Правди життя і Життя як правди».

Завважмо: автор більш ніж 600 рецензій Є. Баран ще нікому отак не дякував!

Але ж майже так само захоплюється відомий критик і збіркою Сергія Білохатнюка, назва якої («RENEDANZ») визначила назву його статті-триптиха. Прикметно, що за Білохатнюковими віршами п. критик дуже точно відчитує й білохатнюківський характер з його провідними рисами авантюристичності та максималізму:

«Сергій Білохатнюк найромантичніший зі своїх колег, можливо навіть авантюристичніший. Недаремно його поетичним захопленням є творчість Артюра Рембо (тут і присвята вірша «Музика»: «Артюру Рембо, як тому, на кого рівняюся в поезії, та не в житті»; тут і вірш «Крилаті каравели», який має перегуки із «П'яним кораблем» Артюра Рембо). Оця внутрішня авантюристичність додає легкості, грайливості віршам Сергія Білохатнюка, і це при тому, що він осмислює глибокі проблеми людської екзистенції. Його вірші пластичні, дуже музикальні (відчувається внутрішня ритміка вірша). Сергій має всі шанси стати улюбленцем молодіжного середовища (як колись це було із Сергієм Жаданом). До речі, якоюсь розкутістю (формальною, світоглядною, естетичною), Білохатнюк мені нагадує того раннього і такого колоритного, живого Жадана.

Сергій не уникає інтимних тем. Образ Жінки у нього романтичний із легкою іронією чи самоіронією, де не вгадаєш, він іронізує над Жінкою, чи над своєю інтепретацією Жінки («Жінки», «Так важко любити Богиню»). Або ж такі сентиментально-еротичні візії («Фаза флюктуації», «Співай мені пісень», «Сльози»).

Оригінальністю позначені такі вірші як «true xor false», «килимок», цикл «Сім роздумів після щоденних молитов», «Мені хочеться бути Мовою...». Останній з названих віршів, як на мене, є його естетичним маніфестом (водночас, це один з найкращих інтимних віршів поета):

*Мені хочеться говорити Мовою
в якій римуються Любов та Вічність
повір є Мова де ці слова римуються
лиш нею хотів би з тобою говорити».*

Шанувальники Інтернету найперший варіант усіх трьох рецензій можуть знайти за адресою: <http://pokyrys.livejournal.com/> Там же вміщено й розлогий діалог Євгена Барана з Дмитром Штофелем про сьогочасне літературне життя-буття.